

QUALITAT I EDUCACIÓ

EL CONSELL ESCOLAR DE BARCELONA FA UN DEBAT CRÍTIC DE LA NOVA LLEI

La Llei de qualitat té repercussions importants en molts aspectes educatius, però molt especialment per als consells escolars. El Consell Escolar de Barcelona va organitzar una "Jornada sobre Qualitat i Educació" per fer amb esperit crític una anàlisi a fons de la llei i donar l'oportunitat d'expressar-se tant als membres de la comunitat educativa com a representants dels diferents agents socials.

La Jornada, que va reunir més de 200 persones al Conservatori Municipal de Música, va començar amb la conferència "Visions sobre la Llei de Qualitat" a càrrec de José Gimeno Gimeno, catedràtic de Didàctica i Organització Escolar de la Universitat de València. El catedràtic no només ha estudiat aquesta nova llei sinó també l'evolució de la legislació i la realitat escolar en els darrers 30 i 40 anys.

Gimeno va començar amb una declaració de principis personal "No vaig ser un fan de la LOGSE, encara que algunes de les coses que em van semblar més interessants, van ser el sistema progressiu i l'ampliació fins els setze anys de l'escolarització obligatòria. De fet, crec que la idea d'allargar en un sistema comprensiu flexible l'escolaritat obligatòria tenia aspectes molt importants, molt positius i que serien suficients petits retocs del desenvolupament de la

lleï per no modificar, un altre vegada, el sistema educatiu". I va insistir a que la nova llei "planteja una lògica de mercat amagada, una teoria de l'eficàcia, sense indicar perquè serveix, sinó només per aconseguir més aprovats. Però no parla quasi de la solidaritat i de l'atenció als més desafavorits".

També va fer referència al caràcter intervencionista de la Llei. "L'Estat recupera el seu paper establint un absolut dirigisme de gestió". No hi van mancar referències a la nova dimensió que prendrà l'inspecció: "Es produirà una revitalització de l'inspecció. Els inspectors recuperaran la seva antiga imatge d'interventors, de braç armat tècnic de l'Administració".

Estem en plena "societat del coneixement" i per això, segons Gimeno, "s'ha d'expandir el coneixement, sense posar obstacles a l'hora d'obtenir el títol de revàlida, encara que hi hagi gent que suspengui. El sistema educatiu no és només aprovar, sinó proporcionar cultura perquè la població augmenti el seu nivell cultural. Uns aprovaran i altres no, però en l'educació obligatòria s'ha de facilitar els fluxos d'informació".

IGUALTAT SOCIAL

Gimeno va continuar amb el seva lectura crítica de la Llei de qualitat: "Totes les reformes educatives es fan per ofertar més educació, o millor educació. Òbviament, cal tenir l'objectiu d'una millor educació de qualitat com preocupació constant, amb reformes o sense, tant a l'escola pública com en la privada, simplement és una necessitat del sistema educatiu". "El debat és que la qualitat és necessària en tot el sistema educatiu i la igualtat és necessària per a tots els que es queden descol·locats en el sistema educatiu" va afegir.

Va expressar el sentit que té l'ensenyament obligatori i la funció dels professionals i el professorat del sistema educatiu obligatori que "no té com a única funció, per exemple, ensenyar matemàtiques o llengua, sinó que té una funció molt més àmplia, la d'educadors de la joventut".

Va enllaçar aleshores amb el fracàs escolar, que la Llei diu que vol resoldre: "L'aprovat o no aprovat general no disminueixen les responsa-

David Sagarzazu

bilitats educatives del sistema, ni del professorat, sobretot quan el sistema educatiu és l'únic lloc on els joves van junts i compleix funcions de socialització, d'educació ciutadana i moltes altres coses que no són consubstancials amb aprovar o no aprovar”.

Va comentar les percepcions i la realitat del sistema educatiu avui “En realitat, el nivell escolar no ha baixat, sinó que ha pujat. El que sí que ha augmentat, en canvi, és la presència de fracassats en el sistema però perquè ha augmentat molt més l'escolarització. I això és un tema molt diferent: no pot baixar la qualitat quan augmenta l'escolarització”. I va desmentir alguns del tòpics que s'han expressat en la presentació de la Llei: “Tothom sap, o hauria de saber, que no està científicament demostrat que els grups homogenis millorin la qualitat global del sistema, mentre que sí que està demostrat que els grups heterogenis incideixen positivament en el sistema”. “Igualment, també està demostrat que el fracàs escolar no ve augmentat des de la LOGSE, sinó que al contrari, ha disminuït des d'aleshores”, va afegir.

Va situar el nou escenari del sistema educatiu: “L'educació obligatòria ha d'entendre, sigui quin sigui el nivell educatiu, que es trobarà amb una diversitat quantitativa i amb una desigualtat qualitativa a la qual ha de fer front, resoldre i no classificar i excloure”.

Per acabar una interessant conferència, Gimeno va assegurar que “la Llei de qualitat és una llei amb la qual perden els que menys tenen i guanyen els que més tenen; on predomina l'autoritarisme ranci davant la pedagogia progressista. És una llei que, per primera vegada, no vol avançar sinó restringir; que no planteja principis positius de progrés, sinó que planteja temors, alarmes, problemes”.

«L'educació obligatòria ha d'entendre, sigui quin sigui el nivell educatiu, que es trobarà amb una diversitat quantitativa i amb una desigualtat qualitativa a la qual ha de fer front, resoldre i no classificar i excloure.»

Al final de la seva intervenció es va obrir un torn de preguntes i va donar una visió crítica del futur dels consells escolars. “El que el Govern actual no s'ha atrevit a fer és eliminar els consells escolars, però si té una nova oportunitat, ho farà. Creuen que el sistema ha d'estar governat al servei d'unes minories i això es regeix per uns criteris administratius d'eficàcia i no per un sistema de discussió, de diàleg democràtic i de participació”.

TAULA RODONA

La segona part de la Jornada va consistir en una taula rodona, amb el títol de “Llei de qualitat i societat”, on s'hi van reunir les veus de la comunitat educativa i les de la societat, representades per diferents agents socials del món de l'empresariat i del treball.

Hi van intervenir com a representants de la comunitat educativa, Alícia Fernández (secretària general de l'AJEC, en representació dels estudiants); Raimon Guilera (president de la Federació d'Associacions de Mares i Pares de Catalunya) i Joan Coma (president de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya). L'altre sector va estar representant per Joan Coscubiela (secretari general de la CONC), Josep Maria Álvarez (secretari general de la UGT Catalunya) i Josep Francí (responsable de Formació de la Cambra de Comerç de Barcelona).

Després d'un torn obert de paraules del públic assistent, la cloenda va deixar sentir les veus de la presidenta del Consell Escolar de Catalunya Sara Blasi, que va informar que arran de la iniciativa del Consell Escolar Municipal de Barcelona s'ha confeccionat un manifest per mostrar el rebuig dels consells escolars municipals i dels consells escolars de centre en contra de la Llei de qualitat; i de la regidora Marina Subirats, que com a vicepresidenta del Consell Escolar Municipal va manifestar el seu convenciment que “la jornada d'avui demostra l'interès que tenim tots de posar-nos-hi, per aturar els aspectes negatius de la Llei, i us convido a què ens feu arribar les vostres propostes i els vostres suggeriments per poder continuar en aquest camí”. ■

MANIFEST DEL CONSELL ESCOLAR DE CATALUNYA

El Consell Escolar de Catalunya considera que la participació de la comunitat educativa és un dret i és un deure per a la necessària corresponsabilitat en l'educació perquè és un mitjà d'aprenentatge de la cultura democràtica i, alhora, promou valors relacionats amb la recerca de la qualitat i l'eficàcia dels sistemes educatius.

Es considera també imprescindible arribar a un bon grau de consens en els principis educatius bàsics. Per això, la promulgació d'una llei orgànica de qualitat de l'educació d'aquesta envergadura hauria d'haver comportat un procés de discussió, anàlisi rigorosa, avaluació i diagnòstic correctament fonamentat del sistema educatiu. Així mateix, s'haurien d'haver realitzat estudis i dictàmens previs amb la participació dels diversos sectors de la comunitat educativa, tal com es va fer amb les anteriors lleis orgàniques vigents en l'àmbit educatiu.

A l'informe sobre el Document de bases per a una Llei de qualitat de l'educació, del 24 d'abril, que va celebrar aquest Consell, s'assenyalava que aquesta llei fa un plantejament restrictiu de la participació en els consells escolars de centre i es defensava que la participació de tots els estaments implicats és una de les condicions fonamentals per al bon funcionament dels centres educatius.

Atès que en el tràmit parlamentari no s'ha produït cap canvi en aquest tema, es vol tornar a deixar constància que a través del consell escolar de centre la comunitat educativa s'implica i participa en la vida escolar i en el govern del centre docent. Cada membre hi té un rol concret i una responsabilitat pròpia que comparteix amb els altres.

La llei hauria de potenciar la implicació dels equips directius per al funcionament correcte dels consells escolars, perquè no és possible plantejar l'autonomia dels centres sense aquesta premissa, i alhora a aprofundir en la corresponsabilitat dels diferents sectors de la comunitat escolar: professorat, PAS, pares i mares i alumnat.

És per això que considerem que una de les funcions d'una llei que vol promoure la qualitat educativa consisteix a establir els mecanismes per fer més eficaç la participació de tots i cada un dels sectors. És important el treball dia a dia, des de cada centre, potenciant el funcionament del consell escolar perquè és una experiència positiva que cal optimitzar.

En constatar que la nova llei no recull aquesta sensibilitat col·lectiva, volem manifestar la nostra disconformitat, expressar el desig de continuar potenciant una veritable participació en el govern dels centres educatius i defensar els principis de millora qualitativa que la participació aporta.